

Vraha všichni znali

Křeslice jsou docela malebná ves kousek od Litoměřic, země je tu úrodná a zahrádkáři využívají každý decimetr záhonů. Zelenina chce ovšem vláhu, a tak se musí často zalévat, když bezapráší. Když nezaleje pámbíček, jak říkala paní Beníšková, dvaosmdesátiletá babka z jednoho domku na břehu řeky Ohře.

opruzovali po obci a okolí a pak se stáhli. Případ byl odložen, což neznamená, že by se vyšetřování vzdalo, ale akutně se na případu nedělá. Znovu se otevře, pokud se najdou nějaké nové poznatky. A tím mohla být smrt paní Beníškové – tedy, pokud stará opravdu zemřela, a pokud nešlo o úmrtí z přirozených příčin či sešlost věkem.

Vánoce minuly, přišel nový rok, zima se změnila v jaro a jaro postoupilo vládu horkému létu. V Ohři ubývalo valem vody – a klesající hladina odhalila mrtvé tělo, jež leželo pod hladinou mezi balvany skoro osm měsíců. Poznat paní Beníškovou nebylo snadné, ale totožnost se podařilo prokázat. A pitva odhalila i příčinu smrti: udušení z uškrcení. Zlomená jazyka v krku i při pokročilém rozkladu těla mluvila jasně.

„Dvě vraždy v jedné vsi za čtyři roky, to je nějak moc na takovou malou ves,“ zněl hlas v místní hospodě.

A upřímně řečeno, jevílo se to podezřelé i kriminálce. Jenže i když se do vsi málem nastěhovala a mluvila snad s každým, dopadla jako před čtyřmi lety: nikdo nic neviděl, nikdo nic neslyšel. Jenom všichni významně pokoukali po Lojzovi Konopovi – ale nahlas nikdo nic nepověděl! Lojza v lokále jakživ nechyběl, lil do sebe pivo za pivem a prokládal je kořalkou. A běda, kdyby se mu někdo znelíbil! Byl odjakživa násilník, prudeš a rváč, a jeho pěsti poznal ne jeden z místních chlapů. Dostat se do křížku s Lojzou znamenalo povětšinou prohrát.

Ale zvednout někde v anonymitě telefonní budky sluchátko a zavolat policajtům, že se dotýčný Konopa chová náramně podezřele? To přece žádné nebezpečí pro volajícího neznamená – a kriminálka se musí zaobírat i takovým oznámením. Což v tomhle případě, upřímně řečeno, učiní docela ráda, neboť na dotýčného Konopu má už dávno spadeno. Leccos by svědčilo proti němu už minule, ale důkazy se nenašly. A bez důkazů...

Takže když si pro Konopu přijela kriminálka, že by si s ním chtěla porozprávět v klidu svých úřadoven, měli se zadržením tři uniformovaní pořizci co dělat. Ale zvládl ho.

Zločiny šikovného zedníka

Znali ji všichni, ale trvalo pár dní, než si ves uvědomila, že Beníšková někam zmizela. To bylo začátkem prosince 1984: a pátrání po důchodkyni zůstalo přes veškerou snahu bezvýsledné. Jako by se do země propadla, jako by se za ní zavřela voda, říkali důchodci z Křeslic a křižovali se. Nebylo to totiž prvně, co v nevelké vsi zauřadovala nenadálá, tajemná smrt. Anebo rovnou řekneme – nevypátráný vrah?

První mrtvá se našla čtyři roky předtím na prahu domku, kde bydlela. Ale ta byla podstatně mladší než Beníšková. Osmadvacetiletá Renata Doubravová, svobodná matka dvou malých děcek. Neměla nikoho a když ji našli zavražděnou, děti musely do děčáku a ona na krchov. Na útraty obce... Že zemřela násilnou smrtí, zjistila kriminálka na základě ohledání místa činu a soudní pitvy – ale kdo je pachatel, to se vypátrat nepodařilo. Podezření padlo v první řadě na místní chlapy, jenže nikdo nic neviděl, nikdo nic neslyšel. Vesničani drželi basu jak na sicilském venkově. A kriminalisti pár týdnů

Jenže toho dne z výsledku nebylo nic. Lojza se zatvrdil a že mluvit nehodlá. Nic neudělal, tak chce domů. A že ho nepustí? No bože, tak ať. Zavřít můžou, pustit musí!

To věděl od posledka, protože po smrti Renaty Doubravové ho taky zhaftli, a nic z toho.

„Jenom ostuda,“ halekal Lojza, když ho odváděli na celu. „Ale já to tak nenechám, já si budu stěžovat!“

***

Lojza Konopa byl zedník, a docela šikovný. Třebaže se nikdy nedoučil. Na základce propadl dvakrát, takže vyšel ze sedmé, a v učilišti mu teorie taky dvakrát nešla. Ale ruce měl zlaté a když ho nevzali na vojnu – prý kvůli hlavě, že by se nenačil Zák1-11 a jiné důležité předpisy – makal u několika firem a naposled ve stavební četě místního JZD. Aby nemusel nikam dojíždět. Jen kdyby tolik nechlastal a kdyby neskrýval v duši podivnou nenávist ke zvířatům. Věděl se, že když to na něj přijde, je líp se před ním schovat – a zavřít do baráku i psy a kočky. Jednu oběsil už jako kluk – že si hrál na popravu. Dokonce si s ním tehdy popovídal v okresním špitále psychiatr, ale žádnou duševní chorobu nenašel.

Jenže tahle divná zběsilost se Lojzy Konopy občas zmocňovala i v dospělosti, všichni to věděli – a zase: nikdo nic... Pokud utratil nějaké toulavé zvíře, brali to jako výkon dobrovolného rasa. A když si vybral některého zatoulaného místního vořecha, pánuobhu poručeno. Na vsi se život psa vysoko necení, možná ho přejelo auto, možná...

Konopa dělal ochotně melouchy a jako řemeslník makat uměl – a nebyl drahý. Takže rozházet si to s ním? To by byl čirý nerozum!

Když nazítří Konopa vystřízlivěl a z cely ho přivedli k výsledku, věděli kriminalisté, že celá kauza stojí na hodně vratkých základech. Přesně řečeno, neměli nic než podezření a udání neznámého, jenž si údajně vzpomněl, že v den, kdy paní Beníškovou naposled viděl, zahlédl Konopu, jak courá kolem jejího domku – a jak leze přes plot...

„Máme svědka,“ zkusili to na něj zhurta, ale Konopa se jen zasmál.

„Jó? Tak to se teda máte!“ šklebil se na něj, jako by neměl IQ hodně retardovaného prošťáčka. „Tak mi ho ukažte!“

Neukázali, nemohli, a museli zaprotokolovat, že Konopa obvinění odmítá. Že v domku paní Beníškové pákrát byl – protože jako dobrovolný požárník musel obcházet stavení a kontrolovat bezpečnost, komíny a tak.

„Znal jsem ji od dětství a vždycky to byla stará bába, co bych jí ublížoval?“ tvrdil.

Tak mu, snad aby ho zmátli, připomněli mladší z místních zavražděných: nebožku Doubravovou. Pokřčil rameny: stejná písnička. I u té byl v baráku kvůli kontrole, jestli neskládá na půdě hořlavé věci.

„No, a při té příležitosti jsem se s ní vyspal,“ pochlubil se znenadání. „Ona byla opuštěná, já žádnou taky zrovna neměl – tak to přišlo najednou a bylo to moc hezký!“

Jenže ráno se prý Renata zalekla, co by řekli lidi, a jak by se na ni dívala děcka. Vykvartýrovala ho z chalupy a řekla, ať už za ní neleze.

„A vy jste lezl,“ řekl kriminalista vědouně – a Konopa to připustil.

„Přišel jsem za pár dní navečer, ona mi otevřela, ale jak mě uviděla, přirazila dveře. A ječela, ať koukám zmizet, že si nenechám pokazit život od takovýho...“

Nedořekla, ale tón, jímž ho odháněla, se ho dotkl. Moc! Začal kopat do dveří, až se trásl barák, a Renata nakonec otevřela, aby dveře neroztřískal. Ale v ruce držela nůž, zatímco on měl nějakou lešenářskou trubku, kterou našel pod kolnou.

„No, musel jsem se bránit, jak se tím dranžírákem oháněla,“ prohlásil a čekal pochopení.

Nedočkal se. Nakonec připustil, že mámu od dvou dětí tou trubkou praštil – asi přes hlavu, takže si ustlala na prahu.

„Ale já nechtěl,“ vzlykal. „A když jsem odcházel, byla naživu, já ji přece nezabil! Ještě se hejbal!“

Tak ho odvedli do cely, dostal večeri a mohl se vyspat. Jedna vražda měla pachatele – po čtyřech letech. Zbývala druhá, stará osm měsíců.

***

Ale k té se Konopa nehlásil. I když připustil, že do baráku staré Beníškové vlezl někdy před Vánoci oknem verandy, které předtím rozbil. V jeho podání šlo ovšem o pokus o obchodní jednání! Když byl v domku coby požárník, všiml si na věšáku na zápraží jakéhosi plechu, který se užíval na stažení sádla z vepřové kůže.

„Kvalita, takový se dneska nesežene, kovářská práce!“ vysvětloval vyšetřovateli.

Chtěl věcičku od staré koupit, nač by jí už byla v tom věku, prase dávno nechovala, on ano. Jenže odmítla, třebaže jí nabídl dobrou cenu: padesát korun. To byly pro důchodkyňu tehdy peníze.

„Tak jsem tam obcházel a když jsem viděl, že je doma, rozbil jsem okénko na verandičce a vlezl do baráku,“ připustil neochotně.

Možná chtěl plech jednoduše ukrást, až bába zaleze do kuchyně, ale ona jako na potvoru znovu vyšla na dvůr – a octla se mu tvář v tvář. Začala ječet, nadávat mu – a to on hrozně nesnášel, aby na něj byli lidi zlí a sprostí! Tak jí sevěřl krk svýma lopatovitými rukama. Šlo to snáz, než myslel. Najednou bylo po ní.

Už se smrklo, tak tělo vytáhl pod vrátky ze zahrady na říční břeh, kolem pasu omotal prádelní šňůru a zatížil kamenem, A žbluňk. Za osm měsíců na celou patálii zapomněl – a když se našla mrtvola, dostal strach.

Nakonec se doznal k oběma vraždám, nicméně tvrdil – a těžko dokázat opak – že v obou případech vraždit nechtěl, že šlo o hrozné nedopatření, vlastně – nehodu. Takže ani v roce pětasmědesátém nedostal od soudu špagát, jen pětadvacet roků. Ve třetí, nejtvrďší nápravné skupině. Pokud zůstal v kriminále naživu, což lze při jeho konstituci předpokládat, je mu dnes pouhých dvaapadesát – a pravděpodobně už bude – díky nějaké amnestii, milosti či podmínečnému propuštění – na svobodě. Doma...

Jan J. VANĚK

Ilustrační foto Václav ŠEBEK

MUZEUM POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Ke Karlovu 1, Praha 2

tel.: 224 922 183

fax: 974 841 091

e-mail: muzeum@mvr.cz

PROGRAM KVĚTEN 2008

Odpoledne pro děti – od 14.00–15.00 h.

7. 5. **Než vyjedeš na ulici ...**

21. 5. **Semafor ti poradí**

14. 5. **Dopravní značky v praxi**

28. 5. **Na kole či pěšky...**

Vstupné na dět. odpol. pořady 5 Kč

Víkend pro děti 31. 5.–1. 6.

31. 5. a 1. 6. 10.00–16.00 hod.

ORIGAMI DÍLNA

1. 6. 10.00–14.00 hod. **SAMURAI KOKORO** – ukázky japonského bojového umění

10.00–11.00 hod. **KINDŽI NAKAGAWA**

– japonský šermíř, poprvé v ČR
(více na <http://nihonto.manga.cz>)

Výstavy a jiné akce

2. 5.–2. 6. **ORIGAMI** - papírové skládky origami vystavuje Česká origami společnost

do 30. 6. **Amatérsky upravované a podomácku vyráběné střelné zbraně**

23. 5.–30. 6. 2008 – Keltská inspirace – fotografie Stanislavy Perlinové z cest po Bretani, Irsku a Walesu

do 31. 10. **DROGY...** 80 let boje proti narkotikům

Prostituce staré Prahy – stálá výstava

5. 5. 14.00 hod. **PIETNÍ AKT**

18. 5. **DEN MUZEÍ A GALERIÍ**

(vstup zdarma)

22.–25. 5. **BAMBIRIÁDA**

(pro účastníky vstup zdarma)

Filmové čtvrtky – od 17.00 hod.

29. 5. **Václav** – celá vesnice ho vnímá

jen jako problém – režie Jiří Vejdělek.

NA OBJEDNÁVKU: Dopravní výchova

pro mateřské školy a 1.–4. roč. zákl. škol

Mládež a kriminalita – besedy pro 2. st.

ZŠ a studenty středních a učňov. škol

Dětské dopravní hřiště pro veřejnost

čtvrtek 13–15 hod., sobota a neděle

10–12 hod. a 14–16 hod.

Půjčujeme kola a koloběžky pro

1. stupeň ZŠ (10 Kč za 30 min.),

cyklisté jsou povinni používat

na dopravním hřišti cyklistickou přilbu.

Informace o programech a případné

objednávky na tel.: 974 824 862

Internetová adresa –

<http://www.mvr.cz/muzeum>

Expozice je otevřena denně mimo

pondělí od 10.00 do 17.00 hod.

1. a 8. 5. MUZEUM UZAVŘENO

Změna programu vyhrazena